

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:	NYILTTÉRI CZIKKEK	MEGJELENIK	HIRDETÉSI DÍJAK:	ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Széchenyi-utca, csizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MINDEN VASÁRNAPON.	egy 30 négysszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beigtatásnál 30 kr.	Egész évre 6 frt — kr. Félévre 3 " — " Évnegyedre 1 " 50 " Községeknek egész évre előrefizetve 5 frt.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságának 1881. április 8-án tartott ülése.

Elnöklő b. főispán ő méltósága a gyűlést megnyitván jelenti, hogy az alispán és főmérnök a folyó évi útmunka kiosztására kiszállván, az alispáni ügyek előadásával b. Diószegi Géza főjegyzőt, a kir. építészeti hivatali ügyek előadásával Placsintár Ödön m. aljegyzőt, a főjegyzői teendőkkel pedig Genesi Albert aljegyzőt bizza meg. Ezután a márczius havában ülésen kívül ellátott ügydarabok jegyzékét adja elő, mely szerint a múlt márczius havában 35 ügy látogatott el ülésen kívül, melyek közül egyik sem volt érdemleges ügy.

Ezután főjegyző adván elő, az alispáni ügydarabokból említésre méltó a kir. épít. hivatalnak a szt.-benedeki vicinál útnak jelenlegi irányát megváltoztatólag ezen hídfőtől a szamosvölgyi vasut deési állomásához leendő vezetésére vonatkozó átirata, melyben kiemeltetik, hogy ezen új út építése által a megye e területének ez által azon előny adatik meg, hogy a vasuttali közlekedés könnyűvé s gyorsá lesz téve, azért a kisajátítások megtétele és a kisajátítási munkálatok előkészítése céljából Ferenczi Endre mérnökgyakornok részére 25 frtot kiutaltatni kér. A kérésnek hely adatván, alispán a tárgyalás megtartására és a kért előleg kifizetésére utaltatott.

Az alispán márczius havi jelentéséből kiemelő az, hogy a napontai esőzés miatt beállott hirtelen hóolvadás úgy a Szamos folyót, mint a mellék patakokat kiárasztotta, a megyében több helyen, különösen az út testekben és műtárgyakban érzékeny károkat okozott, s hogy az akadályozott közlekedés gyors helyreállítására a kellő intézkedések idejekorán megtétettek.

A takarmány árak kimutatása a valószínűségnek nem felelvén meg, határozattá lőn,

hogy utasítsanak alispán útján a szolgabírák, hogy a takarmány árak kimutatása a valószínűségnek megfelelőleg szerkesztessék a jövőben, s ezen kimutatások csatoltassanak az összesített kimutatásokhoz.

A posta- és távirda ügyi márczius havi jelentésből felemlítendő, hogy Cs.-Keresztúrnál a nagyhid az árvíz által megrongáltatván, márczius 10-én rajta semmiféle jármű át nem mehetett, azonban márcz. 16-án már a közlekedés teljesen helyre állott, márcz. 22-én Cs.-Keresztúr és Felőr között újból akadályozva lett, de csak 2 napig. Czege és Szamosujvár között márcz. 11-től 15 ig csak gyalog küldöncz által lehetett a posta összeköttetést fentartani, de már 16-án helyre állott a közlekedés.

A kir. építészeti hivatalfőnök a vizáradás miatt az utak és műtárgyakban történt nagy károkat említi meg.

Kir. adófelügyelő havi jelentésében felhozza, hogy a megye területén levő hátralelékek felhajtására a községek végrehajtókat fog küldeni, kik április hóban kezdenek meg működésüket, továbbá, hogy a szolgabírák és a városi tanácsok ellen a felelősség még ez ideig nem alkalmaztatott.

Ezután előterjeszti a pénzügyminiszter önmglának az adó és illeték pénzek beszedésére külön postautalványok behozatala tárgyában kiadott rendeletét, melyre nézve az intézkedést jövő számunk hivatalos rovata hozza.

Végre felemlíti, hogy a községi előjárók az adóbehajtási illetékek kezelése körül igen rendetlen eljárást követnek, több községben személyesen meggyőződött arról, miszerint a felszámítás az egyes felek kárára törvény ellenesen történik, továbbá a beszédett adóbehajtási illetékekről majdnem általánosságban véve semminemű számadás sem vezetetik, és hogy több községekben a végrehajtások fogantatásakor alkalmazott becsüsök, esetleg fuvarosok érdembe

hozott díjaikat nem kapják meg, sőt a befolyt végrehajtási illetékekből még a kincstárt illető összeg sem törlesztetik, holott e ezimen tetemes követelése van az államnak egyes községeken, azért azon javaslatot teszi, hogy a megye alispánja utasítandó lenne, hogy a fentebb érintett és a községeket illető adóbehajtási illetékek pontos és egyöntetű kezelésére vonatkozólag a kir. adófelügyelővel együttesen egy szabályrendeletet készítvén, azt megbirálás és életbe léptetés szempontjából a legközelebbi ülésbe terjessze be. Ezen javaslat helyeslésre találván, elfogadtatott.

A V. Horváth Zsigmond kir. tanfelügyelő által előadottakból, mint megyénket közvetlenül érintő fontos eseményt kiemeljük, hogy Nagy-ilonda községében állami elemi népiskola fog felállíttatni.

A deési takarékpénztár X. rendes közgyűlése.

A deési takarékpénztár folyó hó 10-én tartá rendes évi közgyűlését, melynek elnökeül a nagy számmal megjelent reszvényesek báró Bánffy Dezsőt, az intézet egyik főbb reszvényesét választák meg egyhangu felkiáltással. Ki is az elnöki széket elfoglalva, e megtiszteltetés megköszönése mellett, felhívá a közgyűlést tárgyainak a megállított sorrend szerinti ellátására, miután az igazoló bizottság jelentése szerint a közgyűlés határozat képes.

S ebből kifolyólag vezérigazgató Kovács Samu évi jelentését a következőkben tevémeg:

„Tisztelt közgyűlés!

Egy évtized járt le intézetünk életében, s így a tizedik zárszámlát vagyok szerencsés a t. közgyűléshez beterjeszteni.

Egy évtized az erkölcsi egyének, a testületek életében is jelentőséggel bír, melynek lejárta alatt reményt nyujthat, bizodalmat teremt-

A „SZOLNOK-DOBOKA” tárczája.

Húsvét ünnepe.

A természet ébredésével a hosszú téli álomból, az egyház is magasztos ünnepet ül, a feltámadásnak örömteljes ünnepét. A legrégebbi idő óta egyike a húsvét a keresztény világ három legfőbb ünnepének, miután a feltámadás tana kezdettől fogva a kereszténység legjelentékenyebb igazságának tekintetett. Egy ünnephez sem szőtt a monda, szokás annyi kellemes, költői varázst, mint a feltámadás idejéhez, melyben a fakadó és viruló tavasz, új életet, új örömet ébresztett.

A feltámadás első napjának korányán, a régi néphit kettősen látta a napot feljönni, mely után két nap állott a keleti égszegélyen és tekintett gyönyört ragyogva a földre le — jelképezve a feltámadt Megváltót, és hirdetve az ébredő tavaszt. Már a legrégebbi keresztények rendkívüli kegyelettel ünnepelték meg a feltámadás ünnepét. Az egész előtte való éjet imádság-

gal töltötték, az ignis paschalis (húsvéti tűz) ünnepi kivilágításul meggyújtatott, felnőtt pogányok vagy ker. gyermekek megkereszteltettek, nagyszerű processiók tartattak és foglyoknak visszaadták a szabadságot. A húsvétvasárnap már a régi egyházban első örömmünepként ületett meg. Mint ez mai napig a görög egyházban dívik, a keresztények kora reggel a húsvéti esőkkal s e szóval üdvözölték egymást: „Surrexit!” (Feltámadt). Mire a másik azt felelte: „Vere surrexit!” (Valóban feltámadt).

A mai egyház a húsvéti ünnepet és az azt megelőző hetet többféle jelképi szertartással ünnepli meg. A virágvasárnapra, mely Jézusnak utolsó bevonulására Jeruzsálembe emlékeztet, következik a nagyhét szerdája, a melyen Rómában a sixtinusi kápolnában még ma is a „Miserere“-t éneklük. Zöldesütörtök, nagypéntek és nagyszombat az úrvacsora behozatalának, a Megváltó szenvedése s halálának és feltámadásnak van emlékül szentelve. Valamennyi nem protestáns templomban szent sirok állíttatnak fel. A húsvéti gyertyák megszenteltetnek, a templom lámpái friss olajjal láttatnak el, valamennyi gyertyát meggyújtják. — A harangok elnémulnak zöldesütörtöktől nagyszombatig,

„Rómába szállnak“, a hogy a nép mondja. A vasárnapal aztán megkezdődik a tulajdonképeni húsvéti öröm, mely az egész húsvét hetén át tart. A hosszú és komoly, a húsvéti ünnepet megelőző és azzal bevégeződő böjti idő után, melyek a keresztények kedélyét mélyen meghajtják és lehangolják, régebben a papok kötelességüknek ismerték a népet ismét felvidítani, és e körülménynek volt kifolyása a XV-ik században általánosan divatozott húsvéti kacagás eredete. A mikor is sok minden vig és neveltető „Húsvéti historia“ mondatott el a szószéken; sőt némely helyeken a püspökök és praelátusok a klerikusokkal — a húsvéti öröm jelképezésére — labdázta s egyéb játékokat játszottak a régi saturnáliák módjára, a melyen azonban az akkori világ semmi kivetni valót nem talált.

A húsvét ünnepe a legkülönbélebb szokásokkal van egybekötve. Sok vidéken húsvét napjának estéjén húsvéti tüzeket gyujtanak, a miket aztán a fiatal legények általuk készített fáklyákkal tánczolnak körül. — Általánosabb és még elterjedtebb e szokásnál a húsvéti piros tojás. Épen úgy mint most karácsonykor, régebben húsvétkor volt szokásban egymást megajándékozni. És pedig leginkább a papoknak

het életrevalóságáról és zálogot adhat a felől, hogy szilárd alapon állva, tovább fejlődése és fölvirágzása: a jövőben biztosítva van.

Ha vissza tekintünk azon évekre, melyektől intézetünk üzlet kezdete számítódik, nem mondhatjuk azt, hogy fölötte nem mentek volna át válságos napok; ne lett volna próbáltatásnak kitéve. Igen, mert alapítása első évében lepte meg az üzlet világot egy nagy pénzválság. De az ugynevezett krachnak esélyei intézetünkre nézve minden zavar és nehézségnélkül viharzának le. Sőt annak üzlet eredménye évről-évre gyarapoda, mely a mult évben az egy milliót megközelítőleg: 973,815 frt 63 kr.

És ez eredmény akkor mutatkozik, midőn kölcsön kamatlábunkat 2% szállítottuk, de a betétekre nézve még mind fenntartottuk a 6% kamatot az illető közönségben felkelteni s gyarapítani kívánván a megtakarítási kedvet, betételeiknek egy oly kamatot nyújtva, melyhez hasonló a jelenlegi pénzvviszonyok közt más takarékpénztárok nem adnak.

És a lejárt év nyeresiméből, nemesak részvényeseink részesülhetnek 12% osztalékban, hanem abból tartalék alapjaink gyarapítására, több mint 1000 frt fordítható, melyek közt maga a tartaléktőke már meghaladja a 10,000 frtot.

És ezek mellett intézetünk lesz az első, mely a Szolnok-Dobokamegye által alapított kegyeletház létesítéséhez 100 frt adománnyal járul, s ugyan akkor Deés városa szepítésére is ennyi áldozatot hozva, még a népoktatás nemzeti szellembeni eszközésére is bekívánt folyni azzal, hogy egy szerény összeget nyújt több száz „ABC” beszerzésére, melyek a megye területén a népiskolák növendékei közt díjtalanul lesznek kiosztandók, s ezek után nem feledkezünk meg a helybeli felekezeti iskolákról is gondoskodni.

Imé tisztelt közgyűlés intézetünk mult és jelen életének ezen vázlatos ösmertetéséből is azt hiszem, hogy ha némi büszke érzettel gondolunk vissza azon áldozatokra, melyeket intézetünk a lejárt évtized alatt, a nevelés, a gazdaszat, s erkölcsi testületek érdekének elősegítésére, szóval a közjónak hozott: Ugyan akkor nyugodtan és biztosan tekinthetünk intézetünknek egy még szebb jövődjé felé, mely a szamosvölgyi vasut megnyilásával egy nagyobb és jövedelmezőbb forgalommal kecsgett, melynek több mint biztató reménye mellett van szerencsém a mult év zárszámláját beterjeszteni.

Ezen közhelyesléssel fogadott igazgatói jelentés után olvastatott a zárszámla, mely szerint a lejárt év forgalma összesen: 973,815 frt 63 kr volt, ezzel kapcsolatosan olvastatott a felügyelő bizottságnak jelentése, melyszerént a szigoruan megejtett számvizsgálat után a zárszámla minden tétéleiben helyesnek találtatott, s annak elfogadásával az igazgatóságnak a fölmentvény

szoktak volt erősítésül a hosszú böjt után tojásokat vinni. Több helyen sajátságos játék van szokásban a húsvéti tojásokkal, az u. n. „tojástörés”. A ki egyet eltör vagy behorpasztja, ajándékul kapja azt. Nagyjelentőségű a húsvéti tojás Oroszországban. Általános ott a tojások kölcsönös ajándékozása, s nagy mennyiségben eszik azt ilyenkor. Többféle játékot is játszanak azzal és azért Petersburgban magában, húsvét utolsó napjaiban öt milliónál több tojást adnak el. A vörösrre festett tojásokra azt is rászokták írni: „Krisztosz woszkreesz” (Krisztus feltámadott), és ajándékozási célra igen sok mesterséges tojást készítenek cukorból, viaszból és üvegből. A csár és csárnök az orosz főurakat ritka művészi kivitelű tojásokkal szokták megajándékozni. Gyakran a tojásokba aranyat és értékes tárgyakat rejtenek s így küldik el azokat húsvéti köszöntésül ajándékba.

A zsidó húsvétünnep rendszeren a nagyhétre esik, és soha márczius 26-ika előtt, valamint ápril 25-ike után a Gergely-naptár szerint; míg a keresztény húsvétünnepnek márczius 22- és április 25-ike közt kell végbe menni.

R.—. H.—.

buzgóságának, elismerésével határozatilag kimondatott.

Ezután tárgyalás alá vétetett, a mult évi forgalom 5728 frt 32 kr. tiszta jövedelemnek mikénti felhasználása, melyből a felügyelő bizottság e tárgyra vonatkozó javaslatával kapcsolatosan a tartaléktőkére 10% előzetesen levonatván, először is a részvényeseknek osztalékul 12% vagy is 7 frt 20 kr. állittatott meg, azután a Szolnok-Dobokamegye által alapított kegyeletháznak, Deés várossa szepítésére alakult consortiumnak egyenként 100—100 frt adatott, s ezek mellett a nevelés ügyének több áldozat nyújtott, jelesen a megyei népiskolák számára beszerzendő ABC-re 60 frt, nemkülönbén jótékony adományokban részesült a helybeli rom kath. leányiskola és az izraelitáknak magán jellegű népiskolája. Ezek után a közgyűlés tárgysorozata kiléven merítve, az elnök szívélyes üdvözlése közt a közgyűlés bezárattott

xxx.

VEGYESEK.

— Főispán ömlga intézkedése folytán, a megyei bizottsági rendes tavaszi közgyűlés napját az alispán folyó évi május 12-ére tűzte ki, s ezt megelőzőleg az állandó választmány folyó hó 14-én ülésezett, a számonkérőszék pedig a központra nézve május hó 10-én, a kültisztviselőkre nézve 11-én tartatik meg.

— Magyarország trónörökösé Rudolf főherczeg ő Fenségének a Stefánia belga királyi herczegnő ő Fenségével folyó évi május közepe táján tartandó nász ünnepélye alkalmából elhatározta e megye közönsége, hogy ezen magas ünnepélyen magát az ünnepély nagyságához és fenségéhez mért küldöttség által Budapesten képviseltetni fogja. A küldöttség szervezésével megyénk főispánja b. Bánffy Dezső ő méltósága bizatván, fölsozlításában tisztelettel kéré föl megyénk közönségét, hogy az ezen elnöklete alatti küldöttségben részt venni akarók legkésőbb folyó évi május hó 1-ig nyilatkozni méltóztassanak. Tájékozásul megjegyezvén, hogy a küldöttség a magas ünnepélyen díszöltözékben jelenend meg.

— Felhívás. Az országgyűlés küszöbén álló berekesztésével itt van annak ideje, hogy érdekeink képviseltetéséről gondoskodjunk. A nagy-iklodi választókerület részéről, a jövő országgyűlésre küldendő képviselő jelölése feletti tanácskozás céljából, alólirottak tisztelettel felkérjük czímet, mint a „Szabadelvűpárt” tagját: szíveskedjék folyó évi április 26-án Szamosujvárt a nagyvendégül első számú szobájában délután 2 órakor tartandó fentjelzett irányú értekezleten megjelenni. Deés, 1881. április 7-én. Dózsa Imre, Sáhím Izsák, Vajda János, Hirsch Áron, Török József, Bokros Lajos.

— Fejérvári Károly, a bethleni választókerület egyik választója s nagybirtokos megyénk több tagjait a következő meghívóval találta meg: A közelebből lefolyt rendkívüli megyei közgyűlésen több megyei bizottsági tag által elfoglalt politikai párt-állás, s ebből kifolyólag nyilvános téren is nyilvánult surlódás elenyésztetése céljából, ugy a nemsokára bekövetkezendő követválasztások előtt, — egy a választók jövő maguktartását célzó megbeszélése végett folyó év április hó 18-án délelőtt 10 órakor Sajó-Szt.-Andráson tartandó értekezletre van szerencsém meghívni.

— Barthos Dezsőné szül. Jeszenszky Matild okleveles tanítónő folyó év május 1-én magán leány-iskoláját timáruteza 12-ik házszám alatt megnyitja, s a beiratásokat folyó hó 28-tól kezdve eszközli. — Ajánljuk a szülők figyelmébe.

— A szamosvölgyi-vasut vonalon folyó hó 11-én indult meg az apahidai állomástól kiindulól az első gözmozdony, mely által vontatott terühordó szekerek szállítják a vonalra szükséges kavicsot. A földerült idő lehetővé tette a még hátra levő földmunkálatok erélyes folytatását. A hosszas esőzés s folytonos nedvesség miatt a pályatalajon itt ott történt rombolás és sülyedés kijavítása már nagy részben bevégezve.

— A főrendiházban a földadó-szabályozásáról szóló törvényjavaslat volt napirendben. Azt

az elvet elfogadták, hogy a földadó huszonkilencz milionyi főösszeg alapján számítandó ki az egyes birtokosokra, de a kivetést csak a reklamációk elintézésé után engedték meg. — Az állandó országház építése ügyében kiküldött bizottság, albizottságot választott az alaprajz megállapítására. — Ihász Dániel halálának szomorú híré hozta meg egy távirat, Kosuth Lajos lakhelyéről. — Sopronban az új polgármester elrendelte, hogy a város hivatalos nyelve magyar legyen. — Nagy-Enyed egyleteinek száma egy életrevaló és kiválóan házagpótlóval szaporodott. A „n.-enyedi gyümölcsészeti egylet ez”, melynek alakítása dr. Magyar Károly id. elnök fáradszatlan buzgalmanak érdeme. — Miklós orosz nagyherczeg elfogatása nagy feltűnést okoz az orosz fővárosban s mert hivatalosan titok borítja az elfogatas okait, a legkülönbözőbb hírek kelnek szárnyra.

Gazdasági egyletünk rovata.

Szolnok-dobokamegyei gazdasági-egylet f. év május hó 3-án d. u. 3 órakor a megyeháza tanácskozási nagytermében tartja évi rendes közgyűlést.

Tárgysorozata:

1.) Elnöki megnyitó jelentés az egylet ügyeiről;

2.) Pénztárnoki számadás felolvasása és erre vonatkozó számadásokat megvizsgáló köldöttség előterjesztése;

3.) Titkári jelentés (1880-ról) bemutatása;

4.) Egyes indítványok tárgyalása.

Ez alkalommal az egyleti tagok között érdekes gazdasági szakmunkák fognak díjmentesen kiosztatni.

A közgyűlés lefolyása után a megyeháza udvarán egy vasból készült szecsavágó gép, — mely 100 frt értéket képvisel — fog elárvereztetni, kikiáltási ára 20 frtra állapittatott meg.

*

*

*

A földmivelési miniszter egyletünknek ujabban 50 kilg. bácskai lenmagot volt kegyes küldeni, melyből próbatermelésre az egylet tagjai díjtalanul kaphatnak az egylet titkári hivatalánál. A lentermelés egyik a legtöbb hasznót ígérő czikk, óhaj tandó lenne, ha megyénk több vidékein vele kísérltet tétetnék.

KÖZGAZDASZAT.

Első magyar általános biztosító társaság.

Lapuuk mai számának hirdetései között találják fel tisztelt olvasóink e nagytekintélyű társaság 1880-ik évi zárszámadását és mérlegeit. A szilárd alapon nyugvó hazai intézetek barátai örömmel fogják azokat olvasni, s mi is örömmel és meglelégedéssel emeljük ki azoknak több részét, melyek megezáfolthatlan számokkal tüntetik elő azon szilárd alapot, melyen ez első rangu hazai intézet nyugszik.

Ugyanis mig e társaság a mult évben, mely fennállása óta üzletére nézve a legmostohább volt, 4.090,680 frtot és 44 krt fizetett ki kártérítések fejében, addig egyre emelkedő bevételei, teljesen befizetett alap- és tartalék-tőkéi folytán 820,694 frt és 79 krnyi jövedelmet mutatott fel. Ez eredmény csakis az egyre növekvő bizodalom és azon körülménynek tulajdonítható, hogy a közönség a biztosításnak csak is az első magyar általános biztosító társaság által életbe léptetett és csak is általa életbeléptethetett módját, t. i. az első ingyen évvel összekötött 6 évi biztosítást nagy rokonszénvvel fogadta el, annyira, hogy a csupán ezen 6 éves biztosítások után a mult évben eredményezett díjbevéltel 2.497,022 frt és 14 krre emelkedett. Ez összeg, valamint az 1879. évben szerzett díjváltók minden megterhelés és levonás nélkül a következő évek javára esik. Minthogy azonban ezen kockázatok után az első évben készpénzdíj-fizetés nem teljesítettik, az ezen kockázatok fedezésére a mult évi közgyűlés intézkedése értelmében, az ezen célra visszatartott 586,835 frt 57 krnyi összegből a díjváltók

összege egyhatedének megfelelő részt vehetett igénybe a jelen zárszámla javára. Csak egy hétédrész pedig azon okból, hogy ezen 6 éves biztosításoknak a hetedik üzletévre is kiterjedő kockázat részért annak idejében a megfelelő fedezet meglegyen.

A tűz, jég és szállítmány üzleti készpénz díjbevétele: 4.775,634 frt 70 krt tett. E bevétel 1879-ik évben 4.720,315 frt 45 kr volt, e szerint emelkedés 55,319 frt 25 kr, mely összeg azonban, ha az első ingyen éves biztosítások azon lényegének megfelelőleg egy hatod részét számba vesszük, vagy 500,000 frt díjtöbbletre emelkednék.

Hasonló emelkedésre találunk az életbiztosítási üzletágban, a múlt évben szerzett tőkebiztosítás a 15.600,000 frtot jóval meghaladván, úgy, hogy a törlések és esedékessé vált biztosítások levonása után 1880-ik év végével az érvényben álló biztosítási összeg 41.804,445 frt 21 kr-ra emelkedett. Így emelkedett az életosztályban a díjtartalék is, mely az 1879-ik év végével ki-mutatott 6.133,922 frt 28 krról 7.228,749 frt 55 kr-ra növekedett. Ez osztálynak 231,311 frt 23 krt tevő nyeresménye annál tetemesebbnek mondható, minthogy ez üzletág összes szerzési költsége a lefolyt év terhére íratott és nem osztatott fel a következő évekre, mely eljárását az első magyar általános biztosító társaságnak a legszilárdabb társaságok közül is vajmi kevesen követik.

Az igazgatósági jelentésnek a vagyon-elhelyezésre vonatkozó részéből az érdekelt felek a legnagyobb megnyugvással értesülhetnek a felől, hogy a társaság vagyonának értékpapirosokba fektetett és 9.266,977 frt 29 krt tevő ingó részéből 8.200,000 frt záloglevelekbe, s a többi csekély rész elsőbbségi kötvényekbe rubáztatott és habár a záloglevelek börzei értéke nevezetes árkülönbözet fedezésére alkotott külön tartalékját is mindegyre gyarapítja, úgy, hogy az a múlt év végével 241,544 frt 25 kr-ra emelkedett.

HIVATALOS RÉSZ.

Szolnok-Dobokamegye főispánjától.

341. sz.
1881.

Pályázati fölhívás.

Szolnok-Dobokamegye közönségének a 800 frttal javadalmazott pénztárnoki, 700 frttal javadalmazott IV-ik aljegyzői, 600 frttal javadalmazott magyar-láposi járási segédszolgabírói állomások üresedésbe jöven, felhivatnak mindazok, kik ezen állomásokat vagy az ezen állomások betöltése folytán üresedésbe jöhető, Magyar-Láposi járás 800 frttal javadalmazott szolgabírói, úgy 600 frttal javadalmazott Kékes, Nagy-Illonda, Deés, Magyar-Lápos, úgy Csáki-Gorbói segédszolgabírói állomásokat elnyerni óhajtják, folyamodványukat május hava 1-ig Szolnok-Dobokamegye főispánjához Deésen szabályszerűen s okmányokkal felszerelten benyújtani.

Deésen, 1881. április 4-én.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Szám 808.—1881.

Hirdetmény.

A czukor-, kávé- és sörfogyasztás megadóztatásáról szóló 1881. évi IV-ik t.-cz. végrehajtása iránt kiadott kormányi rendeletnek foganatosítására a közigazgatás közreműködése mellett az illetékes pénzügyi közegek által a kellő lépések már megtétetvén, megyei közigazgatási bizottságunk úgy az egyesek, mint községek és egyéb fogyasztási adófizetésre törvényileg kötelezett testületeknek, ezen törvény végrehajtása körül tett és teendő eljárások alkalmával szenvedhető jogsérelmeik miképi orvosolhatása céljából rövidalakban a következő tájékoztató ismertetést közli.

A fentt hivatkozott törvény 10 §-a értelmében a legelső forum az adóketítő bizottság,

mely az illető községi előljáró, illetőleg várositanács egyik tagja elnökle alatt alakul.

Tagjai a pénzügyőri biztos vagy helyettese és a kereskedelmi vagy iparkamara által az illető község lakosai közül választott bizalmi férfiú vagy póttag.

Mint előadó a bizottságban a pénzügyőri biztos vagy helyettese működik s szavazati joggal bir. Jegyzőről az elnök gondoskodik.

Második forum az adó felszólamlási bizottság, mely az alispán elnökle alatt alakul (törvény 15. §.) Tagjai a pénzügy igazgatóság egy képviselője, ki szavazattal bíró előadó is egyszerűsmind, és a kereskedelmi és iparkamara által választott bizalmi férfiú. Jegyzőt az elnök rendel ki.

Harmadik és utolsó forum a megyei közigazgatási bizottság. (törvény 14. §.)

A kivető bizottság által meghatározott adóátalány ellen az adóketőles fél az értesítés napjától számítandó 8 nap alatt a felszólamlási bizottsághoz, ennek határozata ellen pedig a kézbesített határozat vételétől számítandó 8 nap alatt a megyei közigazgatási bizottsághoz fellebbezéssel élhet.

Ugy a kivető, mint a felszólamlási bizottság határozatai ellen közbevetett fellebbezések az adóketítő bizottság elnökéhez nyújtandók be.

Fellebbezés egyéb esete csak akkor fordul elő, ha az adóketőles felek és az adószedésre jogosítottak között felmerülő egyéb panaszok és kérdések elbírálása — a mennyiben azok sem az adófizetés kötelezettségének, sem pedig az adómérvének nyílt községekben való megállapítására nem vonatkoznak — a pénzügyigazgatóság hatásköréhez tartozik.

Ezen határozat ellen annak kézbesítésétől számítandó 15 nap alatt a pénzügyminiszterhez lehet fellebbezni, ki utolsó fokulag határoz. (törvény 16. §.)

Az adóketítő bizottság által meghatározott adóátalány elleni fellebbezés esetében a fél kötelezve van a bizottság által meghatározott adóátalányt végérvényes határozat hozataláig a lejáratszerű részletekben fizetni. (törvény 11. §. I. a. betűje.) Az így megállapított adóátalány összege ellenében netalán fizetett többlet a legközelebbi adórészletbe beszámíttatik, esetleg készpénzben visszafizetettik.

Az adó községenkénti biztosítása és beszedése a bor és hús fogyasztási adóról szóló 1868. XXXV-ik t.-cz. 3. §-a és 1875. évi XXVIII-ik t.-cz. 2. §-ának rendelkezései szerint eszközöltetik a következő módosításokkal:

1.) kiegyezés útján a megváltás céljára az adóketőles felek legalább feléből alakult társulattal;

2.) az adóbeszedési jognak bérbeadása által, mely esetről-esetre a pénzügyminiszter által rendeltetik el, megmaradván a községeknek és egyéb társulatoknak azon joga, hogy 6 nappal az árverés előtt a fogyasztási adót, a kikiáltási ár megadása mellett megválthassa.

Az előbbi módon megváltott adó tekintetében az adószedéssel járó költségek fejében jutalék jár (törvény 23. §-ában megírt módon.)

Ha az adóketőlesek bejelentéseiket a kitűzött határidőkben meg nem teszik, az esetben a törvény 26 § a értelmében 2 frttól 25 frtig terjedő bírságban marasztalhatók el. A jövedéki kihágásoknál pedig a megrövidített vagy megrövidítés veszélyének kitétt adó tízszeres összegétől annak huszszoros összegéig terjedő bírság szabatik ki (törvény 27. §.)

A törvény végrehajtása céljából kiadott miniszteri utasítás 27. §-a értelmében a fogyasztási adó a községre rá is utaltathatik, midőn az egyezség a községekkel vagy az adóketőles felek legalább feléből alakult társulattal létre nem jön, vagy ha a bérbeadás nem sikerül, vagy a bér ajánlatok elfogadhatóknak nem tartatnak

A ráutalás elleni fellebbezés a kézbesítéstől számítandó 15 nap alatt eszközölhető a pénzügyigazgatósághoz (utasítás 29. §-a.)

Az egyéni adóhátralékok biztosítása tekintetéből biztosítási foglalás eszközölthető, de ha a hátralékos fél ezen követelés ellen alapos kifogást

emel, s adószedésre jogosított követelését legott beigazolni nem képes, a foglalás abban hagyandó, szükséges azonban, hogy erre nézve a községi előljárósági kiküldött egy értelemben legyen a pénzügyi közegekkel, máskülönbén a biztosítási foglalás megejtendő. Ezen eljárás ellen a fél a pénzügyigazgatóságnál kereshet orvoslott, illetve oda panaszolhat (utasítás 55 §-a).

Szolnok-Dobokamegye közig. bizottságának Deésen, 1881. évi ápril. 8-án tartott üléséből.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságától.
705.—1881.

„Szolnok-Doboka“ tek. szerkesztőségének HELYT.

Van szerencsénk értesíteni a tekintetes szerkesztőséget, miszerint a nagyméltóságu m. kir. pénzügyminiszterium a folyó évi február hó 19-en 5989.—1881. szám alatt kelt, s az adó és illeték pénzek beszolgáltatására külön postautalványi űrlapok behozatala tárgyában kiadott magos rendeletéhez képest jövőre nemcsak az egyenes adók, hanem az illetékek is, a közvetlen adófizetők részéről a kir. adóhivatalokhoz; a sz. kir. és rendezett tanácsu városok adópénztárainál fizetők részéről pedig ezen városok adópénztáraiba postautalványok útján küldethessenek; s e végre az egyenes adókra nézve sárga papíron, az illetékekre pedig szürke papíron nyomtatott posta utalvány-űrlapok hozatnak forgalomba.

E magos miniszterium, közmunka- és közlekedési miniszter ural egyet érve ezen űrlapok kezelése és mikénti kitöltése körüli eljárás végett következőket rendeli.

Köteles feladó az űrlap két első részét t. i. az „utalványt“ és a „szelvényt“ — a postai előjegyzések rovatait kivéve — tisztán és olvashatóan kitölteni és az utalványozott összegért járó rendes utalványozási díjat levéljegyekkel az utalvány kijelölt helyére ragasztani. A postai előjegyzéseket és az űrlap harmadik részét, mely feladó vevényül szolgál, a posta hivatal tölti ki.

A beküldött pénzek könnyebb elszámoltatása tekintetéből köteles az adózó a feladásnál az egyenes adókra nézve az illető adófükönyv tételszáma; az illetékre nézve pedig a fizetési meghagyás számára hivatkozni.

A posta útján beküldött adópénzek után járó késedelmi kamatok vagy kamattérítések kiszámításának alapjául, azon nap veendő, melyen az illető adópénz a postára feladatott. (1876. évi XV. t.-cz. 42 §.)

A beküldött összegekről kiállított vevény az adózó fél által ideiglenes nyugta kép megtartandó mind az ideig, míg a hivatalos nyugtázás az adókönyvben illetve a fizetési meghagyáson véglegesen nem eszközöltetik.

Oly adózónál, ki adó, vagy illeték tartozása befizetését ilyen feladó vevénnyel igazolja, a vevénnyen nyugtatványozott összeg erejéig minden nemű adóvégrehajtási eljárás megszüntetendő, a végleges nyugta felmutatásáig.

A postára feladott s netán eltévedt küldemény szorgalmazására (reklamálására) vonatkozó további utasítás a vevény hátsó lapján látható.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságának Deésen, 1881. április 8-án tartott üléséből.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

NYILTTER.*)

Nyilatkozat.

Az e lapnak múlt 1880. szépt. 19-én megjelent 38-ik száma nyílt terében Kaszap Antal felfüggesztett polg. iskolai tanítónak okmányhamisítási ügyében közlöttek kapcsán, nevezettnek ebbéli kérelme folytán, közhirrre teszem, hogy Kaszap Antal a budapesti kir. törvényszék bünt. osztályának f. 1881. márczius 30-dikán 7961. szám alatt hozott jogerejű ítéletével e vád alól felmentetett.

Deés, 1881. ápril 15-én.

V. Horváth Zsigmond.
kir. tanfelügyelő.

*) Az e rovatban közlöttekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

ELSO MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

KIADÁSOK. Huszonharmadik évi zársámla 1880. január 1-től december 31-ig.

I. Tűzbiztosítás. BEVÉTELEK. VAGYON.

Mérleg-számla 1880. december 31-én.

TEHER.

ft	kr
1,383,583	68
149,648	49
355,405	05
374,984	47
5,017	13

ft	kr
1,227,177	38
3,950,816	20

ft	kr
2,373,950	63
131,548	46
34,645	65

ft	kr
4,205,335	41
201,898	09
945,507	26

ft	kr
842,000	-
2,000,000	-
1,000,000	-
3,000,000	-
1,040,000	*)

ft	kr
1,257,727	48
149,648	49
34,927	32
241,344	25
29,155	78
175,641	56
3,475	-
357,732	24
241,182	68
589,383	56

ft	kr
694,871	34
433,983	93
106,531	74
6,144	41

ft	kr
1,180,531	42
40,000	-

ft	kr
213,327	42
282,917	20
77,204	64

ft	kr
573,449	26
5,926,190	02

ft	kr
7,116,418	36

ft	kr
7,116,418	36

ft	kr
694,871	34
433,983	93
106,531	74
6,144	41

ft	kr
1,180,531	42
40,000	-

ft	kr
213,327	42
282,917	20
77,204	64

ft	kr
573,449	26
5,926,190	02

ft	kr
7,116,418	36

ft	kr
7,116,418	36

1880. évi nyeresemény

ft	kr
589,383	56
5,926,190	02

ft	kr
213,327	42
282,917	20
77,204	64

ft	kr
573,449	26
5,926,190	02

ft	kr
7,116,418	36

ft	kr
7,116,418	36

KIADÁSOK.

Tizennyolczadik évi zársámla 1880. január 1-től december 31-ig.

I. Életbiztosítás. BEVÉTELEK. VAGYON.

Mérleg-számla 1880. december 31-én.

TEHER.

ft	kr
73,439	19
94,264	13
422,222	54
231,439	42

ft	kr
35,777	51
99,475	85
6,999	60
38,044	89
19,698	80
45,162	88
39,150	41
17,713	13
13,301	49
169,343	66
5,255	27

ft	kr
1,364,290	77
7,228,749	55
231,311	23
8,824,351	55

ft	kr
6,133,928	23
808,112	24
1,339,230	82
15,628	65

ft	kr
2,201,000	-
997,200	-
1,445,000	-
1,045,000	-
1,045,380	-
349,800	-
46,811	55
263,665	14
1,006,565	-
20,853	48
241,182	68
348,290	06
7,966,427	91

ft	kr
7,228,749	55
201,993	70
189,550	49
93,475	85
2,393	17
4,370	04
164	74
8,419	14
231,311	23

Budapest, 1880. évi december hó 31-én.

Pecz Vilmos,

életbiztosítási osztályfőnök.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a főnyereményben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és Budapest, 1881. márczius hó 8-án.

Budnyánszky Ferencz,

A felügyelőbizottság: Hajós József, Harkányi Frigyes, Ormódy Vilmos, Ullmann Károly Pál,

Lévay Henrik,

a központi könyvezés főnöke.

Kaczvinsky János,

életbiztosítási könyvvivő.